

Portrétní silueta v českých zemích od 18. do 19. století
Dizertační práce Mgr. Anežky Mikulcové
Vyjádření školitele

Úvodem tohoto vyjádření musím konstatovat, že Anežka Mikulcová během studia v doktorandském programu, kde studovala od akademického roku 2017-18, plnila bezodkladně plánované povinnosti. Je potřeba připomenout, že během studia uveřejnila řadu dílčích výstupů k tématu práce. Získala ocenění v doktorandských soutěžích oboru. Záslužně přispěla k řadě oborových akcí. A zapojila se mj. i do činnosti výboru Uměleckohistorické společnosti.

Pokud jde o předloženou dizertační práci, její příprava proběhla ve vzorném tempu a přitom s patřičnou důkladností. Práce se vyznačuje rozsáhlým heuristickým záběrem a zahrnuje cennou databázi k tématu o celonárodním dosahu. Rovněž z hlediska interpretace postupovala doktorandka s mimořádným přehledem a podle mého názoru uspěla i v pokusu o žádoucí bližší vymezení stylově i motivicky tak různorodé kategorie, jakou je siluetní tvorba, ani nemluvě o jejím časovém rozpětí. Doktorandka využila korektně zahraniční literaturu na dané téma k potřebné kontextualizaci tvorby v českých zemích a poprvé akademickým způsobem celkově pojednala fenomén, v našem prostředí recentně dosud diskutovaný v jeho jednotlivých aspektech.

Disertační práce je systematicky rozčleněna a její látka do neobyčejných podrobností pojednána v rámci kapitol a podkapitol. Není zde patrně účelné sledovat jednotlivé části práce, spíš bych se tu rád stručně vyjádřil k tomu, které aspekty siluetní tvorby této práce vyzdvihuje a nakolik to podle mého názoru odpovídá stávajícímu stavu tématu či bádání o něm. Všeobecně vzato, kromě zpracování vlastního tématu pokládám za důležité, že práce zahrnuje i podstatné odkazy k průnikům se souběžnými aktuálními výzkumy ohledně tematizace stínu ve výtvarném umění i širší vizuální kultuře, a rovněž odkazy k příslušné součásti karikaturní tvorby. Autorka právem věnuje největší pozornost studiím éry pozdního osvícenství a novoklasicismu o významu profilového zpodobení k charakteristice osoby či figurálního typu, ale sleduje i pozdější peripetie siluetní tvorby po nástupu média fotografie a s rozšiřováním spektra siluetní tvorby.

Anežka Mikulcová se čestně vyrovnala s mnohostranností i nepřehlednou mnohostí fenoménu, který prezentuje, a její práce obsahuje neobyčejné množství obecnějších formulací i teoretizujících poznatků. Zdá se mi, že zajímavostí tématu i podnětným přístupem k němu by, byť i po jisté redakci, posuzovaná práce plně zasluhovala najít svého knižního nakladatele.

Své připomínky jsem doktorandce sděloval během přípravy i finalizace, a proto nyní již takové nemám. To však neznamená, že by tu nebyly náměty k debatě nad touto prací a nad jejím tématem pro potřeby obhajoby.

Za takové náměty pokládám ony, jež směřují k celkovému hodnocení siluetní tvorby. Například otázka, zda pro její dějiny znamenal její rozvoj v éře fotografie a nových technologií tisku kvalitativní přínos. A z obráceného hlediska, zda portrétní silueta, původně v úzkém slova smyslu, dokázala díky dalším tematickým variacím, překročením komorního formátu a podobně, kvalitativně přispět k moderní vizuální kultuře.

Podobné náměty nic nemění na inspirativnosti posuzované práce, nýbrž právě naopak. Předložená práce vrchovatě splňuje standardní požadavky kladené na disertační práce, vřele ji doporučuji k obhajobě a navrhuji klasifikaci výborně.

prof. PhDr. Roman Prahel, CSc.
školitel

V Praze 8. října 2020